

MATURITNÍ SLOHOVÉ MINIMUM

Písemná práce: **180 minut, výběr zadání je možné v průběhu případně změnit, min. 250 slov**

- psát čitelně, spisovně, co nejméně škrtnout, nepísat nic mimo vymezený rámeček
- osnova a koncept jsou nepovinné- při přepisu si obvyč. tužkou označte pochybnosti v pravopisu- pak najdete v PČP (přinést před maturitní práci ke schválení, rok vydání musí být mladšího data, než je rok 1993-včetně)
- napsat vždy nadpis = název práce (zadaný – nezapočítává se do počtu slov, vlastní – započítává se)
- po napsání vždy zpětná kontrola znaků útvary a dodržení zadání!!!
- připravte si ke každému útvaru obecnou osnovu- s vyjádřením: úvod:....., stat' a)...., stat' b)....., závěr.....

VYPRÁVOVÁNÍ

- uvádí smyšlený nebo reálný příběh napínavě v minulém čase, přítomný čas pouze pro napětí, ale vždy se vrátit
- lze využít i nespisovný jazyk (především v přímé řeči)- nedoporučuji, nelze vulgaritu či téma násilí, závislosti
- tvorba přímé řeči: *Jan řekl: „Dnes je hezky.“ / „Dnes je hezky,“ řekl Jan. „Dnes,“ řekl Jan, „je hezky.“*
- *využití přísloví, rčení, přirovnání....., ne dlouhá souvětí, ne stále stejná slova, stejné vedlejší věty s **který**.....*

povinné prvky: zápleтка, gradace, přímá řeč, rozuzlení = pointa
zkontrolovat fáze děje = úvod, zápleтка, krize, řešení, závěr = vyřešení

tip: zárukou „trefení“ útvaru je pojetí vyprávění jako pohádky nebo detektivky

! nesklouznout k popisu děje

ÚVAHOVÝ TEXT

- uvádí autorovo subjektivní zamyšlení nad určitým problémem a jeho argumenty pro a proti
- spisovný jazyk, hodnotící slova (*správný, vhodně, zcestný,...*), expresivní výrazy do uvozovek

povinné prvky: vyjádření vlastního názoru (jsem pro, nebo proti?) + jeho zdůvodnění, uvedení protinázoru, fráze *Myslím si, že...; Jsem přesvědčen, že..., Na druhou stranu,...*; řečnické otázky
minimálně tři odstavce (úvod, můj názor, opačný názor) – raději víc!

! nepsat, pokud o tématu nic nevím; nepoužívat větu „*Ale někdo může mít jiný názor.*“, nezačínat větu *Já...*, nedráždit učitele extrémně vybočujícím názorem

POPIS

- uvádí vnější vzhled určitého objektu, čtenář musí získat ucelenou vizuální představu
- musí mít logickou stavbu (←, →, ↑, ↓, dokola)

▪ PROSTÝ

- spisovný jazyk, neutrální výrazy

▪ SUBJEKTIVNĚ ZABARVENÝ = LÍČENÍ

- citově zabarvená slova související se smyslovým vnímáním (*Miluji pocit,...*; *Rád pozoruji...*, *Na omak je...*)

▪ ODBORNÝ

- využití odborné terminologie + vysvětlení neznámých pojmů, složitější větné konstrukce

povinné prvky: ucelenost popisovaného objektu, logická stavba, minimálně 3 odstavce

! chaotické přeskakování, nadužívání slovesa být- ne!!!,

POPIS PRACOVNÍHO POSTUPU (PROSTÝ, ODBORNÝ)

- uvádí přesný sled jednotlivých kroků (fází) postupu a souvislosti mezi nimi = návod (co připravuji, co budu potřebovat, pak jednotlivé kroky, závěrečná věta- doporučení k doplnění či obměně)

- lze použít číslování, odrážky, je možné ho doplnit o náčrty a obrázky

- spisovný jazyk, neutrální výrazy, výstižná slova (i termíny), příslovce místa a času (*doleva, nahoru; nejprve, poté*)

povinné prvky: výčet všech potřebných věcí, chronologický sled kroků

! neměnit útvar k výkladu, nevynechat potřebný materiál, nepřeskakovat kroky

CHARAKTERISTIKA

- uvádí vzhled a především vlastnosti živé bytosti (člověk, zvíře) nebo skupiny (májovci, emo)

- kombinovat přímou (*Je dochvilný.*) a nepřímou (*Nikdy jsem ho nezažil přijít pozdě.*), spisovný jazyk, hodnotící výrazy, vhodná jsou přirovnání a rčení

povinné prvky: základní informace o osobě, stručný popis vzhledu, výčet vlastností (i záporných), minimálně 3 odstavce (úvod – celkové seznámení, střed – vzhled a vlastnosti (vztah k lidem, k práci, zájmům, přírodě...), závěr – můj vztah k osobě – proč obdivuji....)

! nevěnovat se jen vnějšímu vzhledu, nesklozňout k vypravování

REFERÁT

- text, jehož cílem je informovat o výsledcích určité činnosti

- spisovný jazyk, neutrální výrazy, možnost využití terminologie

povinné prvky: přehledné členění textu (lze využít číslování, odrážky), má-li být mluvený, musí obsahovat oslovení, řečnické otázky a rozloučení

! nepsat o něčem, čemu nerozumím

ZPRÁVA

= informace o události, která se již stala (X oznámení – informace o budoucí události)

- spisovný jazyk, objektivita, všechny podstatné informace

- je možné připojit citaci účastníků akce

povinné prvky: informace kde, kdy, jak, proč? chronologický postup
minulý čas slovesný, titulek

! nesmí být v budoucím čase

ČLÁNEK

- jakýkoli text publicistického stylu (kromě zprávy), konkrétní slohový útvar se nezadává

- dokazuje žákovu schopnost apelovat na čtenáře

povinné prvky: aktualizace = neotřelý, inovativní slovní obrát aktivizující čtenáře
automatizace = novinářské klíše, fráze, ustálené slovní spojení
titulek, případně perex – stručný obsah článku pod titulkem, mezititulek

TEXTY ADMINISTRATIVNÍHO STYLU

- žádost, stížnost, reklamace, úřední dopis, otevřený dopis, průvodní dopis k petici

- spisovný jazyk, oficiálnost – naprostá objektivita, dodržování formální stránky, přesnost, přehlednost, zdvořilost

povinné prvky: využití frází (*Vážený pane,..., Obracím se na Vás..., S pozdravem...*)
využití zadaných informací (jména, tituly, adresy)
správná formální stránka:

Jana Novotná
Na Hradě 124
50012 Hradec Králové

JUDr. Jan Novák
U Soudu 456
53002 Pardubice

Hradec Králové 12. dubna 2014

Žádost o přezkoumání rozhodnutí

Vážený doktore Nováku,
..... Vám.....
..... Vámi.....
.....
S pozdravem
Jana Novotná
Jana Novotná

▪ MOTIVAČNÍ DOPIS

= „vizitka“ uchazeče o práci

povinné prvky: (adresy – jsou-li zadány), místo a datum, oslovení, 3 odstavce (uvedení požadované pozice, odůvodnění mého zájmu o pozici, projevení zájmu o pohovor), kontaktní údaje, rozloučení

! nepsat, neovládám-li formální stránku úředních dopisů

- **Otevřený dopis** _v nadpisu nazvat otevřený dopis komu-např. **Otevřený dopis prezidentu republiky** (oslovení)Vážený pane prezidente,
pak už stejné jako u osobního dopisu - **Sdělení našeho požadavku, který musíme podložit logickými argumenty.**
Závěr obsahuje **shrnutí, doporučení, případně výzvu** k řešení námi předestřené situace.
Dopis zakončíme formulací jako např. **S pozdravem** a nezapomeneme na **podpis**
Žádné vulgarity